

Assignatura	28894 Art Català Medieval				
Professor	<i>Laura Torralbo Salmón</i>				
Cicle: Primer	Curs: Segon	Quadrimestre	Primer	Crèdits: 6	
	Grup 1	Teoria: Dilluns i Dimecres 11:30 a 13:00			
Horari	Grup 2	Teoria: Dilluns i Dimecres 13:00 a 14.30			Tipus: Obligatòria
	Tutoria Integrada: Dilluns 09:00 a 10:00				Grup: 1 i 2

CONTINGUT

S'estudia l'arquitectura i l'art de l'àmbit territorial català durant els segles de l'alta i la plena edat mitjana, des de la tardorromanitat visigoda fins a l'inici de l'època del gòtic.

OBJECTIUS

Aquesta assignatura vol oferir un ampli recorregut per l'arquitectura i la plàstica que trobem al territori català entre els segles VI i XIII. Es treballaran amb deteniment algunes de les obres i conjunts més significatius dels períodes estudiats, tant des del punt de vista estilístic com iconogràfic, s'efectuarà, així mateix, la contextualització històrica corresponent.

AVALUACIÓ

Examen final i comentari escrit.

TUTORIA INTEGRADA

Es definirà amb els alumnes al començà el curs.

TEMARI DE L'ASSIGNATURA

1. Introducció

Plantejament del curs. Programa i bibliografia. Consideracions inicials. Terminologia i conceptes. Límits geogràfics i cronològics de la matèria.

2. El primer art cristià

L'art paleocristià a Catalunya: el mausoleu de Centcelles. La fi de l'imperi romà i el regne visigòtic. Les seus episcopals de Barcelona i Ègara.

3. La conquesta àraboberber

La caiguda del regne visigòtic i la conquesta àraboberber. Els testimonis de la presència musulmana al territori català.

4. Segles IX i X

La conquesta franca. La Marca hispànica. La independència dels comtats catalans.

La terminologia: art preromànic o carolingi. Arquitectura: Sant Miquel de Cuixà, altres conjunts. Les arts figuratives. Conjunts pictòrics preromànics (Pedret, Terrassa).

5. Els inicis del romànic: el segle XI

La consolidació dels comtats catalans. El procés de feudalització. "El primer art romànic". Historiografia: Puig i Cadafalch. Els mestres llombards. Els promotors de les obres (jerarquia eclesiàstica i alta noblesa). Sant Pere de Rodes. Les seus episcopals: Barcelona i Girona. Ripoll, Cardona i altres conjunts. Les arts figuratives: les llindes rosselloneses: Sureda i Fontanes. La decoració en estuc: Tavèrnoles. La il·lustració de manuscrits: les bíblies de Ripoll i Rodes.

6. El Romànic ple: el segle XII. Arquitectura

L'hegemonia del casal de Barcelona. La conquesta de la Catalunya Nova. La formació de la monarquia catalanoaragonesa. Continuitat del model anterior: Frontanyà, Àger i la Vall de Boí. Les novetats del romànic ple. Noves capçaleres: Sant Joan de les Abadesses. Besalú. La Catedral de la Seu d'Urgell.

7. Romànic ple: el segle XII. Escultura

La irrupció de l'escultura. Els tallers del Rosselló: Cuixà i Serrabona. La façana triomfal: La portada de Ripoll. Covet. Solsona. Els claustres de Sant Cugat del Vallès i de Girona. El cercle de Cabestany. Santa Maria de l'Estany.

8. La Pintura mural

Sant Joan de Boí. Pedret. Els conjunts de Taüll. El model francès: el cercle d'Osor i Mort. Santa Maria de Terrassa. La pintura mural dels palaus barcelonins.

9. La Pintura romànica sobre fusta

Tipologia i funcions de la pintura romànica sobre fusta. Els frontals d'altar. La problemàtica dels tallers. Miniatura: Beatus de Torí. Altres: el brodat de la Creació.

10. Escultura romànica sobre fusta

Usos i funcions de l'escultura romànica sobre fusta. Imatgeria: les maresdedeus i les majestats. Els davallaments. Les arts sumptuàries.

11. Romànic tardà

La política expansiva: la conquesta de nous territoris. Romànic d'inèrcia. Les catedrals de la Catalunya nova: Lleida i Tarragona. "L'arquitectura cistercenca". Poblet, Santes Creus, Vallbona. L'anomenat "estil 1200": els frontals d'altar i la pintura mural. Il·lustració de manuscrits: *Liber feodorum*.

Bibliografia bàsica

- *Catalunya Romànica* (27 volums). Barcelona: Enciclopèdia catalana, 1984-1998.
- DALMASES, N. de; JOSÉ I PITARCH, A., *Història de l'art català*. Vol. 1, *Els inicis de l'art romànic, s. IX-XII*, Barcelona: edicions 62, 1986.
- DALMASES, N. de; JOSÉ I PITARCH, A., *Història de l'art català*. Vol. 2, *L'època del Císter*, Barcelona: edicions 62, 1985.
- BARRAL, X., Dir., *Art de Catalunya, Ars Cataloniae*. Vol. 4, *Arquitectura religiosa antiga i medieval*, Barcelona: L'isard, 1997-1999.
- BARRAL, X., Dir., *Art de Catalunya, Ars Cataloniae*. Vol. 8, *Pintura antiga i medieval*, Barcelona: L'isard, 1997-1999.
- BARRAL, X., Dir., *Art de Catalunya, Ars Cataloniae*. Vol. 6, *Escultura antiga i medieval*, Barcelona: L'isard, 1997-1999.
- SALRACH, J. M., *Història de Catalunya*. Vol. 2, *El procés de feudalització, segles III-XII*, Barcelona: Edicions 62, 1987.

